

Cursiefje

KINDEREN VAN DE HELE WERELD

Van de rampzalige overstromingen in ons land is mij onder meer het beeld bijgebleven van een jonge vrouw die tot aan haar oksels in het water stond. Op haar linkerarm zat een kleuter die ze zo hoog mogelijk optilde. Met haar rechterhand ondersteunde ze zijn bibs om hem alvast tot daar droog te houden. Je zou denken dat ze in paniek was. Maar die indruk gaf ze niet. Ze had iets vastberadens over zich. Alles zou in orde komen. Misschien niet zeer snel, maar als ze nu rustig wachtten, kwam het wel goed. Dat leek ze door te geven aan haar zoontje dat er wel verrast uitzag, verward ook door die vreemde toestand, door zoveel water dat hen eerst uit hun huis had verjaagd, waardoor ze nu buiten stonden in een straat die een rivier was geworden, stromend tussen de gevels en klotsend over de vensterbanken.

In het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind staat in plechtige bewoordingen dat kinderen niet alleen gevoed, gekleed, verzorgd moeten worden en recht hebben op onderwijs, maar dat ze ook ‘voor de volledige en harmonieuze ontplooiing van hun persoonlijkheid, dienen op te groeien in een gezinsomgeving, in een sfeer van geluk, liefde en begrip.’ Ik denk dat daar ook het woord ‘veiligheid’ expliciet zou mogen bij staan. Kinderen zouden zonder angst moeten kunnen opgroeien. Wat niet betekent dat ze nooit eens bang mogen zijn. Daar gaat het niet om. Wel om de wellicht permanente angst die gepaard gaat met oorlog, huiselijk en ander geweld, misbruik, uitbuiting, armoede. De wereldkaart vertoont overal plekken – ook in ons eigen land – waar honger wordt geleden. Ergens liggen woningen, ziekenhuizen onder vuur, ergens dreigen kinderen tijdens een vlucht over zee te verdrinken, ergens werken kinderen in mijnen, ergens leven ze op straat...

Lang geleden, tijdens een reportage in Colombia ontmoette ik thuisloze jongens en meisjes. Een straatwerker die zich hun lot aantrok, vertaalde hun verhaal. De kinderen snoeven lijm niet alleen om de honger minder te voelen knagen maar ook tegen hun angst om doodgeschoten te worden. Ooit zag ik in een tentenkamp in Bangladesh zwaar ondervoede kinderen op britsen liggen. Sommigen overleefden het niet.

Is het vandaag beter dan toen? Ik zocht het op voor Colombia en las dat volgens het Instituut voor Gezinswelzijn zowat 40 miljoen kinderen daar gedeeltelijk of helemaal op straat leven.

Ik lees een gedicht over een meisje van zeven dat door de atoombom op Hiroshima werd gedood. De Turkse dichter Nazim Hikmet laat haar zelf aan het woord:

‘Eerst vatte mijn haar vuur/ dan verbrandden mijn ogen/ ik werd een hand vol as/ mijn bloed is vervlogen/.

In de laatste strofe smeekt ze: ‘Laat kinderen snoepen. En dood hen nooit meer, nooit meer’.

Een smeekbede die nog altijd onvoldoende gehoord wordt. De Verenigde Naties hebben een Kinderfonds dat ongetwijfeld veel realiseert. Honderden organisaties, grote en kleine, doen wat ze kunnen, geholpen door talloze vrijwilligers en sponsors. Mensen nemen peter- of meterschappen voor verlaten kinderen op zich, helpen bij het bouwen van een school, een ziekenhuis in een arm land. Maar het is nooit genoeg. Gaat het ergens beter, dan barst elders weer geweld uit dat ook hulpverleners machteloos maakt. Of slaat de honger opnieuw en ongenadig toe. Onlangs tijdens de mis zag ik een jongetje, een peuter nog, door de middenbeuk van de kerk draven, richting uitgang. Hij was blijkbaar op wandel geweest, maar leek stilaan te willen weerkeren naar de rij waar mama, papa of misschien opa of een tante, op hem wachtte. Hij bleef staan om goed rond zich te kijken. Het leverde alleen onbekende gezichten op en dat maakte hem onzeker. Zijn onderlip begon te trillen, de tranen zaten klaar... Maar dat duurde niet lang. Want plots klapte zijn gezichtje open, werd een en al schittering, herkenning, blijdschap. Met uitgestoken armen holde hij naar de lieve, vertrouwde mens die wat verder op hem wachtte. En in wiens veilige, warme armen hij mocht wegduiken. Ik droom van en bid voor de dag dat ieder kind in die warmte en veiligheid moge opgroeien.

T.S.